

[Statsministeren]

Endelig ser regeringen det som en vigtig opgave, at de østeuropæiske lande og de tidligere Sovjetrepublikker får bedre adgang til eksportmarkederne. Uden forbedrede handelsvilkår har disse lande ikke mulighed for at fastholde deres reformbestræbelser, som er af afgørende betydning for, at hele det europæiske område kan kvalificere og udvikle sig, politisk såvel som økonomisk.

Udenrigsministeren vil herefter redegøre mere uddybende for de handelspolitiske spørgsmål, som er rejst i forespørgslen.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Jeg er glad for den mulighed, som denne forespørgsel giver for at drøfte EF's handelspolitik og ved samme lejlighed at få aflivet visse myter.

Den anmeldte forespørgsel tager udgangspunkt i, at vi i EF står over for en bølge af protektionisme; det illustreres med henvisning til banansagen og sagen om importkvoter over for statshandelslandene og i begrundelsen her i dag desuden med importforbudet over for kød fra Østeuropa, som er begrundet med forekomsten af mund- og klovsyge. Må jeg sige om det sidste, som blev drøftet her i Tinget i går, at dette har intet som helst med protektionisme at gøre. Kommissionen modtager veterinær rådgivning om, at man bør standse importen på grund af faren for spredning af mund- og klovsyge, og det gør man så. Det er ikke begrundet med noget som helst andet end rent veterinære hensyn.

Og når fru Annette Just bruger udtrykket »en snert af mund- og klovsyge«, må jeg altså sige: Hvad er det dog for noget? En snert af mund- og klovsyge er altså nok til at skabe mistanke om sygdommens udbredelse og nok til, at andre lande kunne føle sig fristet til skarpe indgreb over for vores eksport. Så ligegyldigt om man ser på det ud fra veterinære eller økonomiske, handelsmæssige synspunkter, er de indgreb, der er foretaget, helt berettigede. De er i øvrigt af midlertidig art og kan forhåbentlig snart ophæves igen, når man er overbevist om, at det er veterinært forsvarligt.

Man skal være varsom med at se alvorlige protektionistiske tendenser i enkelt-sager, så meget desto mere som de pågældende enkelt-sager er af meget speciel karakter. Jeg skal derfor erindre om, at EF er opbygget på en grund-

læggende målsætning om at sikre handelen de bedst mulige frie vilkår; EF er kommet langt i den henseende, og det indre marked er det mest tydelige eksempel på, hvor langt EF er nået i bestræbelserne for at skabe frie vilkår for handelen.

Disse frie og åbne vilkår, som EF har skabt for den interne handel mellem medlemsstaterne, gør sig også i stort omfang gældende i forhold til omverdenen. Det er direkte nævnt i Romtraktaten, at Fællesskabet skal bidrage til en gradvis afskaffelse af restriktionerne i den internationale handel og en sænkning af toldskrankerne, og gennem deltagelse i GATT's arbejde og de mange toldforhandlingsrunder har Fællesskabet bidraget til opfyldelse af denne målsætning.

I nogle tredjelande var der for nogle år siden tale om frygt for en slags »Fæstning Europa«, at EF nu ville lukke sig for omverdenen og favorisere sine egne selskaber og produkter. Debatten er helt forstummet i takt med, at man har kunnet konstatere, at EF stort set er forblevet et åbent marked, og det er endda blevet klart, at det indre marked generelt har skabt bedre muligheder for alle virksomheder, uanset om de hører til i Fællesskabet eller ej.

Det skal også nævnes, at EF har indgået præferenceaftaler med et stort antal lande med det formål at fremme frihandelen. Med EFTA-landene er der indgået frihandelsaftaler, der nu bliver afløst af EØS-aftalen; med de fleste Middelhavslande er der ligeledes indgået en slags frihandelsaftale, der giver disse lande ensidige indrømmelser på EF-markedet, og med de central- og østeuropæiske lande er der indgået associeringsaftaler, der gradvis vil etablere et frihandelsområde med disse lande over de kommende år. Inden for rammerne af Lomé-konventionen har EF ensidigt givet toldfrihed til alle industriprodukter fra 69 udviklingslande, og gennem sit toldpræferencesystem, der er blandt de mest fordelagtige overhovedet, tilbyder EF væsentlige toldnedsættelser til alle udviklingslande. Det kan dog godt være, at EF ikke altid har været god nok til at skaffe sig goodwill for sit åbne marked, man har måske været for tilbøjelig til at lade sig tynge af kritikken på de områder, hvor der har været problemer.

Det er klart, at åbningen af EF-markedet sætter erhvervslivet i EF under pres for at til-